

L'agenda **econòmica** de Zapatero

De la mà de qui es perfila com el primer ministre d'Economia de l'era Zapatero, Miguel Sebastián, el PSOE tractarà de complir les seves promeses electorals: reduir la precarietat laboral, eliminar la bombolla immobiliària, impulsar la recerca i el desenvolupament o augmentar el salari mínim interprofessional.

Des de 1996 ençà, l'economia espanyola ha crescut ininterrompudament en xifres d'entre el 2 i el 4%, molt per sobre de la mitjana europea. La raó? El fort ritme de consum, la inversió i la creació de llocs de treball, elements que han contribuït a controlar la inflació, a situar el deute en uns mínims històrics i a fer que l'estat aconseguís l'any passat el seu primer superàvit de la història (més ingressos que despeses). Aquesta efervescència econòmica, però, ha tingut una sèrie de factors externs que no es poden atribuir directament a l'acció del Govern. Els baixos tipus d'interès, les privatitzacions, un creixement basat en la "bombolla immobiliària", la injecció de mà d'obra barata immigrant o els fons estructurals de la UE (equivalents a l'1% del PIB anual i que desapareixeran amb l'entrada dels nous estats membres) són factors que difícilment es repetiran en els propers anys.

Ara, José Luis Rodríguez Zapatero deixarà en mans de l'excap d'estudis del BBV, Miguel Sebastián, el super-Ministeri d'Economia i Hisenda (si s'acaba fonent). Pel davant tindrà reptes com la creació d'ocupació de qualitat, la millora de la productivitat i competitivitat de les empreses, la reducció de la fractura tecnològica i d'R+D amb la UE, el fre de l'escalada dels preus de l'habitatge i l'augment de la formació dels treballadors, entre d'altres.

Reptes econòmics. L'economia espanyola ha creat en el darrer any 485.000 llocs de treball, però la taxa d'atur continua en l'11,2% de la pobla-

ció activa, la xifra més alta de la UE. Tanmateix, l'estat té el major percentatge dels Quinze de contractació temporal, ancorat des de la dècada dels noranta per damunt del 30% dels assalariats per compte aliè. En l'arrel del problema hi ha la por dels empresaris a augmentar la contractació per les despeses d'acomiadament, una de les més altes d'Europa. Una altra dada que posa de manifest els problemes del mercat de treball és la paradoxa de tenir 2,12 milions de parats a l'estat, mentre que hi ha milers d'ofertes de treball que no es cobreixen per falta de treballadors especialitzats o per la baixa mobilitat geogràfica, explicada per la dificultat d'accedir a l'habitatge i els salaris baixos. Miguel Sebastián estima que es poden crear 300.000 llocs de treball estables a l'any si augmenta la productivitat de les empreses, la inversió en infraestructures i el capital humà. Això significaria 1 milió de llocs de treball de qualitat en tota la legislatura, sense afegir els immigrants. Per això, planteja cinc grans reptes: eliminar la "bombolla immobiliària", reduir els contractes temporals, impulsar la política industrial (amb la creació d'un Ministeri d'Indústria i Tecnologia), combatre el frau fiscal i recuperar el terreny perdut en recerca i desenvolupament (R+D). El PSOE vol impulsar el diàleg amb patronals i sindicats per reformar la negociació col·lectiva i s'ha compromès a apujar de 460 a 600 euros mensuals el salari mínim interprofessional a la fi de la legislatura.

Durant els mandats del PP, l'habitatge s'ha encarit un 115%. El problema és encara pitjor a ciutats com Barcelona,

Desinflar la bombolla immobiliària és un dels compromisos del PSOE, que vol impulsar una agència pública de lloguer perquè surtin al mercat els pisos buits, a més d'un ambiciós pla de construcció de pisos nous a preus assequibles.

Madrid o Sant Sebastià. El PSOE s'ha proposat solucionar aquests problemes impulsant una agència pública de lloguer que gestioni els pisos dels propietaris, per assegurar, d'aquesta manera, els riscos d'impagament i que surtin a la venda els pisos buits. Entre els experts hi ha consens sobre la necessitat de reforçar els plans d'habitatge social, amb objectius més ambiciosos que els 42.000 pisos nous previstos per a aquest any i la retirada de les traves jurídiques i administratives que impedeixen el bon funcionament del mercat de lloguer.

El PSOE ha anunciat un tipus únic del 30% i un mínim exempt de 10.000 euros, al qual s'afegiran deduccions de 3.000 euros per fills, discapacitats i persones a càrrec. En la pràctica, això significa que un treballador especialitzat amb un sou brut anual de 30.000 euros (uns 1.500 euros al mes) pagarà el mateix que un directiu d'una gran multinacional. El PSOE ha promès deduccions a l'impost per garantir-ne la progressivitat. Ara els socialistes volen tornar a introduir la progressivitat perquè pagui més qui més beneficis obtingui dels diners col·locats en fons d'inversió, accions, immobles, etc.

Des de Catalunya i el País Valencià cada cop són més les veus de tots els àmbits —econòmics, polítics i socials— que aposten per impulsar els corredors del Mediterrani (Catalunya, País Valencià, Múrcia i Andalusia) i l'Atlàntic (Catalunya, Navarra, País Basc, Astúries i Galícia). En política d'infraestructures, els socialistes hereten una Espanya d'AVE i peatges, amb escassa atenció a les autovies gratuïtes i al ferrocarril de rodalia (el que més utilitzen els ciutadans). El PSOE ha anunciat que retallarà de 150.000 milions d'euros a 109.000 milions la inversió en infraestructures prevista pel PP, l'equivalent a una caiguda de l'1% del PIB. La política es basarà més en la intermodalitat i la logística que en la concessió de noves obres públiques, en el marc del nou entorn financer de la UE.

L'executiu de Zapatero també haurà de pactar amb patronals i sindicats la revisió dels sistema públic de pensions, que fins al 2015 o el 2020 està assegurat. Però a partir de llavors, el sistema pot començar a notar la coincidència de dos factors: d'una banda, la jubilació de les generacions que van néixer amb el *baby boom* dels anys seixanta i setanta, i de l'altra, la disminució del nombre de

treballadors-cotitzants, els encarregats d'injectar nous recursos al sistema, a causa de la caiguda de la natalitat durant les dècades dels vuitanta i noranta. Les reformes, segons els experts, poden anar en dues línies: en equiparar l'esforç de cotització durant la vida laboral amb la pensió que es rebrà en el futur i en ampliar el període de cotització exigint al treballador per calcular la quantia de la pensió.

Sistema de finançament. La victòria de Zapatero obre les portes a una reforma del sistema de finançament autonòmic. El socialisme català defensa un model que inclogui la cessió de més impostos a les comunitats autònomes, més capacitat per gestionar-los i una agència tributària pròpia. A més, reclama la revisió dels mecanismes actuals de solidaritat per reduir el desequilibri fiscal i tallar la dinàmica de pagar molts impostos per rebre poc de l'estat.

En matèria d'energia, el PSOE proposa l'elaboració d'una llei de base de fiscalitat ecològica per fixar el marc de les figures tributàries que podran desenvolupar les autonomies.

Joan Corbera